

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. D. S.**, bývajúcej v M., zastúpenej Mgr. V. D., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanej **S.**, so sídlom v M., IČO: X., zastúpenej JUDr. B. A., advokátkou so sídlom v M., **o zaplatenie 6 000 €**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5 C 159/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2011 sp. zn. 6 Co 322/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 208,76 € do rúk JUDr. B. A., advokátky so sídlom v M..

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa žalobou podanou v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) domáhala zaplatenia sumy 6 000 €, predstavujúcej náhradu za nemajetkovú ujmu, ktorá jej bola spôsobená porušením zásady rovnakého zaobchádzania pri skončení pracovnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania. Poukázala na to, že žalovaná s ňou po skončení materskej a rodičovskej dovolenky skončila pracovný pomer z dôvodu organizačných zmien podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Podľa žalobkyne bola zamestnávateľkou za nadbytočnú určená iba preto, lebo „nie je nikoho chránencom“ a má malé deti, ktoré budú neustále choré. Takéto konanie žalovanej vnímala ako diskriminujúce z dôvodu pohlavia a rodinného stavu. Poukázala na to,

že po skončení pracovného pomeru bola uzavretá dohoda o pracovnej činnosti s inou osobou, ktorá vykonávala totožnú prácu a s rovnakou náplňou práce, akú mala predtým žalobkyňa. Tým došlo nielen k jej diskriminácii, ale aj k porušeniu § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považovala žalobkyňa za adekvátnu diskriminačnému postupu žalovanej, ktorým bola vystavená nadmernej stresovej a emotívnej záťaži umocnenej správaním nadriadených a ktorým bolo sťažené jej ďalšie uplatnenie v pracovnom živote.

Okresný súd Martin rozsudkom z 15. apríla 2010 č.k. 5 C 159/2009-181 žalobu zamietol; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa neunesla bremeno tvrdenia, lebo neuviedla skutočnosti, z ktorých by súd mohol dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Pokiaľ žalobkyňa uvádzala, že po skončení jej pracovného pomeru žalovaná zamestnala inú osobu s totožnou náplňou práce, ňou tvrdená okolnosť mohla mať význam v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. K námietke o diskriminačnom postupe žalovanej pri určovaní nadbytočného zamestnanca súd uviedol, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov (R 90/1967) rozhoduje o výbere zamestnanca, ktorý je pre zamestnávateľa nadbytočným, zamestnávateľ sám a súd túto otázku nepreskúmava. Nevhodné správanie zástupcu generálneho riaditeľa žalovanej voči žalobkyni, ku ktorému došlo 25. februára 2008 bez prítomnosti ďalších osôb, zasiahlo síce do osobnej sféry žalobkyne, nie však takým spôsobom a intenzitou, aby odôvodňovalo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch; postačujúcim bolo už písomné ospravedlnenie poskytnuté žalobkyni. Vzhľadom na to, že žalobkyňa neuviedla skutočnosti, z ktorých by súd mohol dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, nezaoberal sa ani výškou náhrady nemajetkovej ujmy, spôsobenie ktorej žalobkyňa tvrdila. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline rozsudkom z 30. marca 2011 sp. zn. 6 Co 322/2010 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil, vo výroku o trovách prvostupňového konania zmenil; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a dodal, že žalovaná po ukončení pracovného pomeru so žalobkyňou zamestnala ďalšiu osobu s totožnou náplňou práce na základe dohody o pracovnej činnosti na dobu určitú, avšak až po rozhodnutí žalobkyne nezostať v zamestnaní počas plynutia výpovednej doby. Zmenu výroku o náhrade trov prvostupňového konania

odôvodnil iným právnym názorom na účelnosť dvoch úkonov právnej služby (z 3. februára 2010 a 11. februára 2010) potrebných na bránenie práva (§ 142 ods. 1 O.s.p.). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom žiadala rozsudky odvolacieho a prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), lebo rozsudok odvolacieho súdu je pre nedostatky odôvodnenia nepreskúmateľný. V konaní došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) tým, že súdy nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy a na tom základe došli k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že nebola diskriminovaná z dôvodu pohlavia, materstva a jej rodinného stavu. Napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktoré je založené na nenáležitom výklade ustanovení zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon). Dovolanie v časti smerujúcej proti výrokom o náhrade trov konania odôvodnila tým, že jej majetkové, rodinné a sociálne pomery odôvodňovali aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť. Dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.. Podľa jej názoru bolo hodnotenie dôkazov súdmi nižšieho stupňa správne. Pokiaľ ide námietku, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolateľka podľa názoru žalovanej nevysvetlila, nesprávnosť interpretácie ktorého zákonného ustanovenia vlastne namieta. K dovolaniu proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania uviedla, že proti uzneseniu o trovách konania je dovolanie podľa § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, iba ak to zákon pripúšťa. Dovolaním je v danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobkyne z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na to by dovolanie žalobkyne bolo procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa odvolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/

O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka namietala, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súdy nedostatočne odôvodnili rozhodnutia, v dôsledku čoho sú ich rozsudky nepreskúmateľné. Dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť nie je však procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p., ale tzv. inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) inú vadu konania vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď tiež napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011).

K námietke dovolateľky, že súdy nesprávne hodnotili vykonané dôkazy, dovolací súd uvádza, že nesprávnosť hodnotenia dôkazov nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993); je to dané aj charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak dovolaciemu súdu ani neprislúcha, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. V dôsledku toho prípadné nesprávne vyhodnotenie niektorého z vykonaných dôkazov môže síce v tom – ktorom prípade viesť k vydaniu vecne nesprávneho rozhodnutia, to ale ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Pokiaľ dovolateľka namieta, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo tiež k ňou bližšie nešpecifikovanej tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, avšak úspešne môže byť uplatnená len v procesne prípustnom

dovolání. Sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá. V danom prípade bola uvedená vada uplatnená v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné.

K dovolacej námietke, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Keďže žalobkyňa tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) uplatnila v dovolaní, ktoré je procesne neprípustné, nemohol dovolací súd podrobiť rozhodnutie odvolacieho súdu posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

K tej časti dovolania, ktorá smeruje proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, dovolací súd uvádza, že táto časť jej dovolania smeruje proti rozhodnutiam, ktoré sú síce súčasťou rozsudku, majú ale charakter uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť tejto časti dovolania posudzoval dovolací súd podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale odseky 1 a 2 tohto ustanovenia neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie trovách konania; ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. vylučuje teda prípustnosť dovolania aj proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ak ním bolo rozhodnuté o trovách konania. Prípustnosť tejto časti dovolania žalobkyne nevyplýva v danom prípade ani z § 237 O.s.p. Námietka žalobkyne, že odvolací súd nerozhodol o trovách správne, lebo mal aplikovať § 150 O.s.p., je námietkou nesprávneho právneho posúdenia. I keby táto námietka bola opodstatnená (dovolací súd sa jej dôvodnosťou nezaoberal), týkala by sa okolnosti, ktorá nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť tejto časti dovolania podľa uvedeného ustanovenia.

Záverom možno zhrnúť, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovení § 236 až 239 O.s.p. nevyplýva. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jej dovolanie odmietol ako procesne neprípustné (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokátky za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia žalobkyne z 22. júla 2011 k dovolaniu [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 232/2010 Z.z. (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny vo výške 200,86 € za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, vychádzajúc z tarifnej hodnoty práva uplatňovaného žalobou 6 000 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)], predstavuje spolu 208,76 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. septembra 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková